

גיד הנשה פרק שביעי חולין

קג.

עין משפט נר מצוה

קו א ב מ"י פ"ה מהל'
מאלות אסורות
הלכה ה'
ג מ"י פ"ז הלכה ב'
ו"פ הלכה ו':

שיטה מקובצת

א"ל מ"ס בהמה בחייה לאו
לאברים עומדת: [ב] טרפה
וחייל איסור אבר מן
החי ור"ל: [ג] ואכול לא
תאכלוהו למה לי דבבחייה
בהלב טרפה הא בחלב
כשרה נמי הוזהרו כל
חלב: [ד] והאי ואכול
לא תאכלוהו משום לאו
דבלה אהרינהו: [ה] וה"ל
קדים אתי איסור טרפה
וחייל עליה:

רבינו גרשום

מיתביי אכל אבר מן החי
מן הטרפה. כלומר אמרי'
לעיל אכל אבר מן החי
ובשר מן הטרפה דבשר
הכל חייב שתיים והא הכא
[פ"ל לר"ל] דאינו חייב
אלא אחת: ובמיתביי איסור
אבר מיחיל איסור טרפה.
כלומר באו קא מיפלגי ר'
יוחנן ורש לקיש אי איסור
אבר מיחיל איסור טרפה.
אסור אבר וכו': אבל חלב
מן החי מן הטרפה חייב
שתיים כו'. כדבעין למימר
קמן: דחלב הותר מכללו.
כלומר אצל חייה:

מ"ר ככר רבי יוחנן בהמה בחייה לאברים עומדת ואיסור אבר
ואיסור טרפה בהדי הדדי קא אתו. משמע דאי לאו לאברים
עומדת לאיסור טרפה קדים לא אתי איסור אבר וחיל עלה א' אע"ג
דאיסור מוסקיף הוא לאיסור לזני נח ומימה דצפיק ג' לשזועות
(דף כא:.) ופ"י בטרם ליומא (דף עג:.)

גזי שזועה שלא אוכל נבלות וטרפות
קאמר רבי יוחנן ככולל דברים
המוותרים עם הדברים האסורים
אלמא אית ליה איסור כולל וא"כ כ"ש
איסור מוסקיף כדמוכח צפיק ארבעה
אחי' (יבמות דף לב:.) וי"ל אף על גב
שפיש רבי יוחנן מנמינין דהתם
ככולל לדידיה לא ס"ל הכי:

ומ"ר סבר ל"א לאברים עומדת ולא
אתי איסור אבר וחייל איסור
טרפה. ור"ת כמאן ס"ל אי כרבי
אלעזר דאמר לעיל (דף קג.) כל
שאתה מנזוה על דמו אתה מנזוה על
אבריו חסן כן לייחיד נמי הכל טרפה
משום אבר מן החי ואי כרבינן דאמר
כל שזכרו מותר כו' חסן כן למה לן
טעמא דלאו לאברים עומדת וי"ל
דדרשין לן מין שזכרו מותר:
דאיסור חלב ואיסור אבר
ואיסור טרפה בהדי

הדדי קאתו. פי' הקונטרס דכשנולדה
חל איסור חלב דהא חלב שליל מותר
מכל צדמה תאלכו וקשה דהא ח"ר
יוחנן צפ' צדמה המקשה (לעיל דף עה.)
תלש חלב צן ע' מי חלבו חלבו צדמה
ח"כ איסור חלב קדים וי"ל דמי"מ
איסור טרפה ואבר חילי לאיסור
חלב דקיל שהותר מכללו וצדדי הדדי
קאתו לא נקט אלף משום טרפה ואבר
ומייהו קשה דצפוק דס שחיטה (כתיבות
דף עג:.) אמרינן דצדקשים איסור חל
על איסור דמתיב כל חלב לה' לרבות
אמורי קדשים קלים למעילה דאתי
איסור מעילה וחייל לאיסור חלב
ופריך למ"ד אף צדקשים אין איסור
חל על איסור ל"ל כל חלב ומוקי לה
בולדות קדשים וקסבר צדווייתן הן
קדושי' וצדדי הדדי קאתו והשתא
אכתי לרבי יוחנן הא איסור חלב
קדים דחל צמעי אמנו ונראה לפרש
דדוקא נקט תלש חלב והוילאו ממעי
אמו לחוץ הוא דמיקרי חלב והא דאמר
חדשים הוא דגרמנו ולא אירא אירא
דצדמה הוא דלא צעי אבל אירא
דחלב צעין והשתא ניחא הכא
דכולהו צדדי הדדי קאתו והא
דקאמר כשנטרפה עם יציאת רובה
הוא הדין נטרפה צמעי אמנה דלא
מיחייב משום טרפה עד שילד כמו
חלב חלב לא אתי חלב לאפוקי נטרפה
לאחר יציאת רובה ור"ת לרבי דאמר
לעיל כגון שתלש ממנה אבר וטרפה
צו ולאו לאברים עומדת דהשתא צדדי
הדדי קאתו משמע דלס נטרפה קודם
שנתלש האבר לא אתי איסור אבר

ה"ג אכל אבר מן החי מן הטרפה ר' יוחנן אמר חייב שמים כו'. צדמה
טרפה מחיים ואלו ממנה אבר צמיי: לריש לקיש קשיא. דהא
אפילו לדידיה מתרי קראי נפקי וליחייב תרמי: צמיי צדמות. אבר
מן החי מוז וצבר טרפה מוז: חייב שמים. ואע"ג דצדמה חלילה
וצמד התראה חללינהו דהא תרי לאוי

איכא: צדמה אחת. טרפה שאכל
ממנה אבר מן החי פליגי ומפרש
ואולי: צמאי פליגי. אמאי פטור והא
תרי לאוי נינהו: עם יציאת רובה.
צדולה נטרפה: לאברים עומדת.
וצעשה שנולדה חל עליה עם איסור
אבר ואיסור טרפה: לאו לאברים
עומדת. ולא היה עליה איסור אבר
עד שהפרישו ממנה והרי כבר טרפה
היא ואין איסור חל על איסור חלב
צמתי צדמות ליכא למימר הכי דזו
משום טרפה וזו משום אבר של כשרה
ואין כאן איסור חל על איסור: דכולי
עמא לאו לאברים עומדת. וכיון
דצעשת לידתה נטרפה איסור טרפה
קדים: וצמיי איסור אבר.
וחייל אטרפה קא מיפלגי: מר סבר
חייל שכן איסור נוגע בצני נח ומר
סבר לא חייל: ואי צמיי אימא דכ"ע
לאברים עומדת. ואיסור אבר קדים:
וכגון שנטרפה לאחר מלאן. ורבי
יוחנן סבר איסור חל על איסור חלב
איסור טרפה וחייל לאיסור אבר
צוממיי וריש לקיש סבר אין איסור
טרפה חל על הצדמה עד ששתטע
דאיסור מיתלח תלי וקאי וכי פקע
איסור חיות אתי איסור טרפה וחייל:
כגון שגלש כו'. כגון חתך רגליה
מן הארכובה ולמעלה רבי יוחנן סבר
מתחלה לאו לאברים עומדת וכשתתק
חלו שניהו ור"ל סבר מעיקרא הוה
בה איסור אבר: חייב שמים. ואע"ג
דאיכא תלתא איסורי אבר וחלב
וטרפה אין לוקה אלף שמים ולקמן
מפרש דהי מינייהו קא פטר ליה:
ח"ל רבי אמי. לרבי חייל צר אבר
לימא מר שלש שהרי אני אומר משמו
של רבי יוחנן שחייב שלש: איסור
נמי. כרבי אמי (א) כשנולדה חל איסור
חלב דהא חלב השליל מותר דמתיב כל
צדמה תאלכו (א) ואמרין (לעיל דף עט.)
לרבות את הולד דמתיב כל: ומ"ד

שמים קסבר לאו לאברים עומדת.
ואיסור טרפה וחלב חלו צעת לידתה
שהופרש הלכך לא מני חייל: מ"ס
אתי חייל. קסבר איסור חל על איסור:
מידי דהוי אהלב. כלומר כי היכי דקיס
לן דאתי איסור טרפה וחייל לאיסור
חלב: דאמר מר. רבא אמרה צדמיי
צפיק חטאת העוף (דף עג:.) הסורה
אמרה כו'. ואכול לא תאכלוהו (ויקרא ז)
למה לי (א) דמתיב חל חלב כשרה
הוזהרו כל חלב וכל דס תאלכו
(ויקרא א) אלף המורה אמרה כו' והאי
ואכול לא תאכלוהו צממיי דמחול על
איסור חלב ואף על גב דאיסור חלב
דאיכא איסור אבר חלב אתי איסור טרפה וחייל עליה:
מכללו

האי מיגו אלף דוקא איסור טרפה דגלי קרא חייל ולא איסור אבר וחייל
יוחנן איסור אבר חלב איסור טרפה ח"כ היכי משכחת לה דלא מיחייב אלף שמים ככלל חלב מן החי וכן הטרפה וי"ל כגון שעם
יציאת רובה נטרפה ואיסור אבר שצא לצפוק נהי דחייל לאיסור טרפה דקיל על איסור חלב דחמיר דצדמת לא חייל:

(א) [לעיל קג:.] (ב) [לעיל לז.
וצדמה ע"ג.] (ג) [לעיל דחילי,
(ד) [לעיל דכשנולדה.]
(ה) [דברים יד, ו.] (ו) [לעיל צעי.
מהרי"ם.]

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה מר סבר ר'
יוחנן וכו' אע"ג דאיסור
מוסקיף הוא לאיסור לזני נח.
כ"כ ע"י שו"ת הרמ"ע
מפאתי פ"י ק"ג דף ק"ב
ע"א ודבריו דפתי"ו ש"י:

מוסף רש"י

יבא איסור נבלה כו'
ויבא איסור טרפה
יחול על איסור חלב.
כלומר האי ואלו לא
תאכלוהו לא יריך, דהא
מתיב כל חלב וכל דס תאלכו
תאלכו, ומשום דמנבלה או
נטרפה מי אויל ליה איסור
חלב, ולמאי אפטרין, אלא
המורה אמרה דחייב משום
שני לאוי, משום לאו חלב
ומשום לאו דטרפה, דלא
מיחיל אין איסור חל על
איסור (דע"ל ז'). שלש
תאמר אין איסור ניחא
וטרפה תלין על איסור
חלב שקדם לבלע (בבב"ם
ע"ג.)

הדרן ערך גיד הנשה